

31986L0378

DIREKTIVA VIJEĆA (86/378/EEZ)

od 24. srpnja 1996.

o provedbi načela jednakog postupanja za muškarce i žene u programima profesionalnih socijalnih osiguranja

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 100. i 235.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga parlamenta²,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora³,

budući da Ugovor propisuje da svaka Država članica osigurava primjenu načela da muškarci i žene primaju jednaku naknadu za jednak rad; budući da bi "naknada" trebala označavati uobičajenu osnovnu ili minimalnu plaću i svaku drugu naknadu, u gotovini ili u naravi, koju radnik prima, izravno ili neizravno, od svog poslodavca u vezi sa svojim zaposlenjem;

budući da, iako se načelo jednakih naknada uistinu primjenjuje izravno u slučajevima kad diskriminacija može biti određena isključivo temeljem kriterija jednakog postupanja i jednakih primanja, postoje također situacije u kojima provedba ovog načela podrazumijeva prihvaćanje dodatnih mjera koje jasnije definiraju njihov doseg;

budući da članak 1., stavak 2. Direktive Vijeća 76/207/EEZ od 9. veljače 1976. o provedbi načela jednakog postupanja, strukovnoj izobrazbi i napredovanju, te radnim uvjetima⁴ određuje da će, u pogledu osiguravanja postupne primjene načela jednakog postupanja u stvarima socijalnog osiguranja, Vijeće djelujući na prijedlog Komisije, donijeti odredbe kojima se definira njihova bit, doseg i postupci njene primjene; budući da je Vijeće u ovom smislu donijelo Direktivu 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj primjeni načela jednakog postupanja za muškarce i žene u pitanjima socijalnog osiguranja⁵;

budući da članak 3., stavak 3. Direktive 79/7/EEZ predviđa da za primjenu načela jednakog postupanja u profesionalnim programima Vijeće na prijedlog Komisije

¹ SL C 134, 21. svibnja 1983., str. 7.

² SL C 117, 30. travnja 1984., str. 169.

³ SL C 35, 9. veljače 1984., str. 7.

⁴ SL L 39, 14. veljače 1976., str. 40.

⁵ SL L 6, 10. siječnja 1979., str. 24.

donosi odredbe u kojima je kojima se definira i njihova bit, doseg i postupci njene primjene;

budući da se načelo jednakog postupanja treba primijeniti u profesionalnim programima socijalnog osiguranja koji pružaju zaštitu od rizika navedenih u članku 3., stavku 1. Direktive 79/7/EEZ kao i onih koji omogućuju zaposlenicima bilo koju drugu naknadu u gotovini ili naravi u okviru značenja Ugovora;

budući da provedba načela jednakog postupanja ne dovodi u pitanje odredbe koje se odnose na zaštitu žena u pogledu materinstva,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet je ove Direktive provedba načela jednakog postupanja za muškarce i žene u profesionalnim programima socijalnog osiguranja, u daljnjem tekstu "načelo jednakog postupanja"

Članak 2.

"Programi profesionalnog socijalnog osiguranja" označavaju programe za koje nije mjerodavna Direktiva 79/7/EEZ čija je svrha pružiti radnicima, bilo zaposlenicima ili samozaposlenim osobama u poduzeću ili grupi poduzeća, u području gospodarske aktivnosti, profesionalnom sektoru ili skupini sektora naknade namijenjene dopuni naknada osiguranih zakonskim programima socijalnog osiguranja, ili ih zamijeniti bez obzira da li je članstvo u takvim programima obvezno ili neobvezno.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- (a) pojedinačne ugovore;
- (b) programe koji imaju samo jednog člana;
- (c) u slučaju nesamostalnih radnika, ugovore o osiguranju kojima poslodavac nije stranka;
- (d) u slučaju radnika koji primaju plaću, programe osiguranja ponuđene sudionicima pojedinačno kako bi im se jamčilo:
  - dodatne naknade, ili
  - izbor datuma od kojeg će započeti isplata normalnih naknada ili izbor između nekoliko naknada;

Članak 3.

Ova se Direktiva odnosi na pripadnike radne populacije, uključujući samozaposlene osobe, osobe čija aktivnost je prekinuta bolešću, materinstvom, nezgodom ili nedobrovoljnom nezaposlenošću i osobe koje traže zaposlenje, te na umirovljene i invalide rada.

Članak 4.

Ova se Direktiva primjenjuje na:

(a) profesionalne programe koji pružaju zaštitu od sljedećih rizika:

- bolest,
- invaliditet,
- starost, uključujući prijevremenu mirovinu,
- ozljede na radu i profesionalne bolesti
- nezaposlenost;

(b) profesionalne programe koji omogućuju druge socijalne naknade, u gotovini ili naravi, a osobito obiteljske mirovine i obiteljske dodatke, ukoliko se takve naknade daju zaposlenim osobama i stoga predstavljaju naknadu plaćenu od poslodavca radniku iz razloga što je posljednji zaposlen.

Članak 5.

1. Prema navedenim uvjetima u sljedećim odredbama načelo jednakog postupanja podrazumijeva nepostojanje izravne ili neizravne diskriminacije na osnovi spola, pozivanjem osobito na bračni ili obiteljski status, a osobito u pogledu:

- opsega programa i uvjeta pristupa istima;
- obveza doprinošenja i izračunavanja doprinosa;
- izračuna naknada uključujući dospjele dopunske naknade u pogledu supružnika ili uzdržavanih osoba, te uvjeta kojima se regulira trajanje i zadržavanje ovlaštenja na naknade.

2. Načelo jednakog postupanja neće dovoditi u pitanje odredbe koje se odnose na zaštitu žena iz razloga materinstva.

Članak 6.

1. Odredbe suprotne načelu jednakog postupanja uključuju one koje se temelje na spolu, izravno ili neizravno, osobito pozivanjem na bračno ili obiteljsko stanje, za:

(a) određivanje osoba koje mogu sudjelovati u profesionalnom programu;

(b) utvrđivanje obvezne ili neobvezne prirode sudjelovanja u profesionalnom programu;

(c) utvrđivanju različitih pravila u pogledu dobi upisa u program ili minimalnog razdoblja zaposlenja ili članstva u programu traženih za stjecanje koristi;

(d) donošenje različitih pravila, osim kako je navedeno u točkama (h) i (i), za naknadu doprinosa, kada radnik napušta program bez da je ispunio uvjete koji mu jamče odgođeno pravo na dugoročne naknade;

(e) postavljanje različitih uvjeta za odobravanje naknada ili ograničavanje takvih naknada radnicima jednog ili drugog spola;

(f) određivanje različite dobi za umirovljenje;

(g) suspendiranje zadržavanja ili stjecanja prava tijekom razdoblja porodiljinog dopusta ili dopusta iz obiteljskih razloga koji su dopušteni prema zakonu ili ugovoru, te ih poslodavac plaća;

(h) postavljanje različitih razina naknada, osim onoliko koliko to može biti potrebno da bi se u obzir uzeli aktuarski čimbenici koji se u slučaju programa definiranih doprinosa razlikuju prema spolu;

(i) postavljanje različitih razina radničkih doprinosa;

određivanje različitih razina doprinosa koje poslodavac plaća u slučaju naknada označenih kao definirani doprinosi, osim kada se nastoji iznose takvih naknada što više ujednačiti,

(j) postavljanje različitih standarda ili standarda primjenjivih samo na radnike određenog spola, osim kako je navedeno u točkama (h) i (i), u pogledu jamstava ili zadržavanja ovlaštenja na odgođene naknade kada radnik napusti program.

2. Kad je odobravanje naknada unutar dosega ove Direktive ostavljeno na diskreciju upravnih tijela programa, takva tijela moraju voditi računa o načelu jednakog postupanja.

Članak 7.

1. Države članice će poduzeti nužne korake kako bi se osiguralo da:

(a) budu ništave ili da se mogu proglasiti ništavim ili da se dopune i izmijene odredbe koje se odnose na profesionalne programe a suprotne su načelu jednakog postupanja u pravno obveznim kolektivnim ugovorima, u pravilnicima o radu ili bilo kojim drugim sporazumima;

(b) se ne mogu prihvatiti ili proširivati upravnim mjerama programi koji sadrže takve odredbe.

Članak 8.

1. Države članice će poduzeti nužne korake kako bi se najkasnije od 1. siječnja 1993. osigurale revidiranje onih odredaba profesionalnih programa koje su u suprotnosti s načelom jednakog postupanja.

2. Ova Direktiva ne isključuje iz ostalih prava i obveza ona prava i obveze koje se odnose na razdoblje članstva u profesionalnom programu prije revizije tog programa, a sukladno odredbama programa koje su na snazi tijekom tog razdoblja.

Članak 9.

Države članice mogu odgoditi obveznu primjenu načela jednakog postupanja u pogledu:

(a) određivanja dobi za odlazak u mirovinu u slučaju dodjele starosnih mirovina ili uirovljenja i mogućih implikacija koje se odnose na druge naknade:

- do datuma do kojeg je takva jednakost postignuta u zakonskim programima,

- ili najkasnije dok takva jednakost ne bude propisana direktivom;

(b) obiteljskih mirovina dok u tom pogledu direktiva ne ustanovi načelo jednakog postupanja u zakonskim programima socijalnog osiguranja;

(c) primjene članka 6., stavka 1., točke (i) u vezi s uzimanjem u obzir različitih aktuarskih izračunskih čimbenika najkasnije do isteka trinaestogodišnjeg razdoblja od notifikacije ove direktive.

Članak 10.

Države članice u svoje nacionalne pravne sustave unose mjere koje su potrebne kako bi se svim osobama koje se smatraju povrijeđenima propustom primjene načela jednakog postupanja omogućilo da podnesu svoje zahtjeve sudovima, moguće i nakon podnošenja predmeta drugim nadležnim tijelima.

Članak 11.

Države članice poduzimaju sve nužne korake za zaštitu radnika od otpuštanja gdje on predstavlja odgovor od strane poslodavca na pritužbu učinjenu na razini poduzeća ili prema instituciji koja provodi pravne postupke cilj kojih je usklađenje s načelom jednakog postupanja.

Članak 12.

1. Države članice donose potrebne zakone i druge propise neophodne za njihovo usklađenje s ovom Direktivom, i to ne kasnije od tri godine nakon notifikacije.⁶ One o tome odmah obavještavaju Komisiju.

2. Države članice će najkasnije pet godina nakon notifikacije Komisiji dostaviti sve potrebne informacije kako bi se Komisiji omogućilo sastavljanje izvješća o primjeni ove Direktive radi njegovog podnošenja Vijeću.

Članak 13.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. srpnja 1986.

Za Vijeće

Predsjednik

A. CLARK

---

⁶ Ova je direktiva notificirana državama članicama 30. srpnja 1986.